

Izhaja:

10. in 25. vsakega  
mesca.

# MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.  
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.  
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod  
napisom: Izdajatelju  
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 25. novembra 1884.

Št. 22.

## Bog nas varuj Rohrweckov!

Rohrweck se piše neki učitelj v trgu Leonfelden na Gorenjem Avstrijskem. On je, kakor mnogo drugih njegovih tovaršev, liberallec čiste krvi. Pravemu liberalcu pa nobena reč na svetu ni toliko zoperna, kakor sv. katoliška cerkev. Rajši bo pohvalil luteransko, judovsko ali turško vero, kakor pa svojo katoliško. Tako je tudi ta Rohrweck čisto po nepotrebnem šolskim otrokom razkladal zgodovinske reči, in zmirom besedo obračal tako, da je hvalil krivoverca Martina Lutra, zraven pa pikal in karal katoliško cerkev. Mil. g. Linški škof Rudigier so to zvedeli in zaukazali so, naj se preišče ta reč. Iz tega, kar je Rohrweck šolarjem narekoval ali diktiral v šolske pisanke (teke), prepričali so se škof popolnoma, da je ta učitelj res nevaren katoliški veri. Otroci sami so rekli, da imajo Martina Lutra radi, ker ga g. učitelj toliko hvali. Učitelj pa nema nobene pravice, da bi otrokom kradel sv. vero; zato so škof naznanili celo reč deželnemu šolskemu совету in prosili, naj se učitelj posvari in kaznuje. Ta šolska oblastnija pa ni dala nobenega odgovora na to pismo.

Milostlj. gosp. škof so 4 mesce čakali, kaj bo storil dež. šolski совет; ker pa le niso nič dočakali, poklicali so učitelja Rohrwecka pred sebe, naj pové, zakaj da on takó uči v šoli. Učitelj ni prišel, da bi se zagovarjal; pač pa je razglasil škofovo pismo po časnikih in ga kazal svojim tovaršem. Zdaj so bili po konci vsi liberalci in začeli so režati nad škofom, kakor bi bil on hudobnež, učitelj Rohrweck pa nedolžna, preganjana ovčica. Od vseh strani so pisali liberalci Rohrwecku in ga spodbujali, naj se le nič ne boji in naj se krepko na noge postavi proti svojemu škofu. Velik vriš je bil tudi po časnikih. Zdaj še le se je zbudil dež. šolski совет in odgovoril mil. gosp. škofu, da je on celo stvar preiskal in da ni našel na Rohrwecku nobene krivde! V dež. šolskem совету pa sedijo liberalci, judi in luteranci, in ti naj bi sodili, ali se je Rohrweck pregrešil zoper katoliško vero ali ne? V katoliškem društvu v Lincu so potem škof Rudigier razložili celo stvar v tako lepih besedah, da se je razveselil nad njimi ves katoliški svet. Rekli so, da v verskih rečeh imajo razsojevati samo sv. oče papež in škofi, nikakor pa deželni šolski советi in tudi ne minister nauka in bogočastja na Dunaji. Če je dež. šolski совет razsodil, da na Rohrwecku ne najde nobene krivde, je ta razsodba popolnem ničeva, ker šolske

oblasti nemale poklica, razsojevati v verskih rečeh. Kakor je hudič zmagal na lesu (drevesu v raju), pa zopet na lesu (sv. križu) premagan bil, takó, rekli so škof, so tudi liberalci zmagali s šolo, pa se morajo zopet premagati s šolo (katoliško).

Prišli so nekteri veljavni možje iz Leonfeldna in prašali škofa: „Ali smo mi katoliški stariši dolžni, svoje otroke pošiljati v tako šolo, kjer je vera v nevarnosti?“ Na to vprašanje niso škof odgovorili naravnost, ampak pokazali so na besede ranjkega sv. očeta Pija IX. v pismu do mil. gosp. nadškofa Vikarija Freiburškega (na Badenskem): „Katoliški stariši niso dolžni, pošiljati svoje otroke v tako šolo, kjer je v nevarnosti katoliška vera.“ Pristavili pa so škof upanje, da v Avstriji ne bo prišlo do tega, da bi se šolam morali zabraniti učenci. Tisti možje pa so šli tudi k g. ces. namestniku Weberju in mu stavili ravno tisto vprašanje: „Ali smo mi katoliški stariši dolžni pošiljati svoje otroke v tako šolo, kjer je vera v nevarnosti?“ Cesarski namestnik pa jim je odgovoril: „Spolnujte postave!“ Možje so odšli.

Mil. g. škof Linški pa obžalujejo, da možje niso prašali naprej: „Ktere postave, ali Božje ali človeške?“ Oni ponavljajo, da so po kršč. nauku Božje postave več, kakor človeške; da je treba Bogá bolj ubogati, kakor ljudi.

To je tedaj zadeva med mil. g. Linškim škofom in učiteljem Rohrweckom. O Rohrwecku se je dokazalo, da je bil nevaren katoliški veri. Ali je pa morda samo on tak, ali so mar še drugi učitelji taki, da je nevarno, v skrb in poduk izročevati jim katoliške otroke? To je veliko vprašanje, pred katerim stojimo.

Ko je tekla pravda med škofom in učiteljem, prihajalo je na Rohrwecka mnogo pisem od učiteljev, v kterih so mu dajali pogum in ga milovali. Teh pisem, ki so se raztrobila tudi po časnikih, prihajalo je toliko, da je moral sam g. naučni minister prepovedati vse take „zapupnice“ ali „priznanice“ od strani učiteljev! Bal se je, da bojo učitelji in liberalci vzdignili cel vihar proti vrlému škofu Linškemu! S temi pismi pa so pokazali učitelji, kakega duha da so. Vsi tisti, ki so podpisali take „priznanice“, so gotovo Rohrweckovih mislij, liberalnega ali brezverskega duha!

To vidimo tudi še iz tega: V Avstriji izhaja 19 nemških učiteljskih listov; med temi pa stoji en sam na katoliški podlagi, vsi drugi so liberalni, katoliški cerkvi neprijazni in protivni!

V veliki časti pa imajo učitelji nekega dunaj-

skega učitelja Dittesa, tistega Dittesa, kateri je javno rekel, da nauki sv. katoliške cerkve niso dokazani, da so tedaj same pravljice!

Ali so tudi naši slovenski učitelji taki? Z veseljem smemo reči, da naši slovenski učitelji na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem večinoma niso taki! V Ljubljani izhaja učiteljski list „Učiteljski tovarš“, ki je pisan v katoliškem duhu. Tudi „Popotnik“ v Mariboru je pošteno pisan.

Kaj pa pri nas na Koroškem? Ali imamo tudi mi take učitelje, kakor slovenski Štajerci in Kranjci? O tem spregovorimo prihodnjič!

## Kaj nam poročajo prijatelji naši?

**Iz Celovca.** (Vesela novica.) Dr. Otmar Purtscher, zdravnik za oči, je napravil v Celovcu lastno kliniko, kjer zdravi bolnike na očeh. Dne 13. nov., ravno na svoj 71. rojstni dan, podal se je na to kliniko slovenski poslanec č. gosp. prof. Einšpieler. V menj ko dveh minutah je bila bela mrena srečno odrezana. Peti dan potem je bolnik že dobro razločil človeka ali drugo stvar, in 24. t. m. je zdravega očesa zapustil kliniko. Kdor ima tedaj mreno ali kako drugo bolezen na očeh, mu gorko priporočamo dr. Purtscherja v Celovcu.

**Iz Celovca.** (Uravnanje valute — judovska past!) Rotšild in tovarši bi spet radi naredili kak velik „rebah“, zato je dobila „N. fr. Presse“ ukaz, naj piše za uravnanje avstrijske valute. Namesto papirja, pravijo, naj bi se upeljal samo zlat ali pa sreberni denar. Da pa toliko zlata ali srebra dobi, morala bi Avstrija kakih 400 milijonov vzeti na posodo, in pri tem bi judovski borzijanci zaslužili veliko milijonov! Avstrija pa bi naredila spet strašen dolg v mirnih časih in treba bi bilo spet 20 milijonov obresti več plačati vsako leto! Tako bi nikdar več ne prišli iz judovskih krempljev! Zlati denar bi koristil le tistim, ki imajo kupčijo s tujimi deželami. Za notrajno kupčijo je pa papir dober! Ko bi pa država potrosila teh 400 milijonov in bi se oglašile kake nove potrebe, morala bi vender spet upeljati papirnat denar, in celo uravnanje valute bi nam nič ne koristilo, mi bi bili spet tam, kjer smo zdaj, le 400 milijonov dolgá bi več imeli. Svarimo tedaj naše gospode državne poslance, naj se nikar ne vsedejo na te limanice! Ko bi vladala še „ustavoverna“ stranka, potem bi judje najbrž dosegli svoj namen; sedajna večina državnega zbora pa najbrž ne bo vgriznila v to jabelko.

**Iz Kanajske doline.** (Gosposke in kmečke koze.) V naši dolini imajo ljudje veliko koz. Marsikteri siromak je vesel, da ima kozo; ona mu je namesto krave. V naših strminah ni paša za govejo živino. Zato smo vsi žalostni, da delajo zdaj tako hude postave zoper koze, in jih že skoraj ne bomo smeli več goniti na pašo. Gospodje, ki bi radi videli lepe gojzde in debele smereke, naj bi vender premislili, da revež ne more lesa jesti, mleko pa mu je vsakdajna jed. Les se vsakih 50 let enkrat poseka, koze pa molzemo vsaki dan! Tudi mi ne vrjamemo, da bi koze naredile toliko škode. Le vigredi ogrizejo skorjo in mlade vršiče, dokler

še ni trave in listja. Takrat naj bi se ne spuščale na pašo. Kedar je pa enkrat trave in listja zadosti, tedaj koze mladih smerek še ne povohajo ne.

Kmečke koze so gospodom gozdarjem toliko na poti; zakaj pa potem toliko varujejo gosposke koze, namreč srne in divje koze (gamse)? Ali mar tiste ne delajo nobene škode? Kmečke koze preganjajo, gosposkih koz pa ne smemo streljati. Kdor bi to storil, ga kaznujejo!

**Iz Kotmare vesí.** (Naša cesta.) Po naši cesti se veliko vozi; saj imajo naši kmetje zmirom opraviti s Celovcem. Zato se je čuditi, da tako slabo skrbijo za cesto. Gospod župan Steiner bi moral drugim kmetom dajati lep izgled, pa ravno njegov kos ceste je najbolj zanemarjen. Po nekterih krajih skor ni moč voziti, take jame so na cesti. Zdaj bi imeli kmetje čas za nasipanje in popraviljanje ceste. Če sneg zapade, ali če zemlja zmrzne, potem bojo še težje delali. Zato je zadnji čas, da se lotimo naše občinske ceste!

**Iz Obirske fare pri Kapli.** (Kmetije propadajo!) Na sto in sto let so že mirno gospodarili naši slovenski gorjanci v naših hribih. Trdo in težko so delali, kaj dobrega tudi niso vžili; vender so imeli svoj vsakdajni kruh in bili so brez dolgov. Oblačili so se v domač prt in domače sukno; davki so bili majhni; mnogo sedajnih plačil pa so odrinili z biro, z domačimi pridelki. Tako so bili stroški na vse strani le majhni; in redko se je slišalo, da bi bil prišel kak kmet na boben. Pa tudi v naše hribe je prišla „nova doba“. Davki in druga plačila so grozno narastla; po drugi strani pa se je lotila ljudstva razkošnost in potrata. Domača obleka je bila vsem že preslaba, začeli so nositi fino, angleško blago, sreberne ure, zlate prstane, židane haderce (svilnate rute) itd. Od zunaj je bilo vse lepo videti, pa od znotraj je začelo gospodarstvo gnjiti. Kmalo se je zvedelo, da je ta vzela iz hranilnice (šparkase) 400 gld., drugi 500, tretji celo 1000 gld. itd. Zdaj je bilo treba plačevati še hude obresti, in kmet postal je tak siromak, da se Bogu usmili!

Za naš kraj pa je prišla še druga nadloga. To je ostra gozdarska postava. Kmetje ne smejo „novin“ delati, na katerih so prej pridelali toliko rži, da so imeli kruha za celo leto. Kmalo že po lastnem svetu ne bojo smeli koz pasti. Kdor ima grofa za soseda, temu ni obstati, toliko trpi pred gozdarji. Kmetje so že vsega siti in začeli so prodajati svoje kmetije. Tudi v naši fari je grof kupil že več kmetij. Kam pa pridejo nesrečne družine takih kmetov? Nekteri vzame od grofa kmetijo v najem in je zdaj grofov hlapec ali laški „kolon“; drugi grejo po svetu s trebihom za kruhom; zopet drugi pa nadlegujejo svoje prejšnje, bolj varčne sosede. Nekdaj je bila sramota za celo žlahto, če je kdo iz žlahte prijel za beraško palico; zdaj bo pa kmalo prišlo tako daleč, da bojo začeli beračiti otroci nekdanjih poštenih kmetov.

Prosimo naša poslanca gosp. Einšpielerja in g. Murijsa, naj se potegneta za nas, ker mi ne vemo, kam bi se drugam obrnili za pomoč!

**Iz Grebinske okolice.** (Tudi našim liberalcem se mreža trga), kakor na Rudi. Rajnka grofinja Egger je menda zapustila nekaj denarja

za naše uboge. Zdaj so pa bojda za tisti denar nekaj zidali, kar pa ljudem ni po volji. Govori se, da so se že hudo sprijeli, in da sta že dva moža stopila iz občinskega odbora. Nam kmetom je vse eno, kaj v trgu delajo, zato se nisem pobrigal, da bi v tej reči kaj več izvedel. Morda vam bo kdo drugi povedal kaj več.

**Iz Tinjan.** (Čujte, kako šolo imamo mi!) Pri nas smo imeli dva učitelja. Zdaj je pa tisti, ki je slovensko znal, šel v pokoj. Sedajni učitelj Moser pa nič ne zna slovensko in ne more govoriti z otroci. Zato si je na pomoč vzel nekega fantička iz drugega razreda, da mu pomaga otroke učiti, in da to po slovensko pové, kar učitelj po nemško reče. Deček pa sam ne zna dosti nemško, zato je šola zelo žalostna. Otroci se norčujejo iz malega učitelja in ga se ve da ne spoštujejo, ker je le njih tovarš. V šoli je bojda velik vriš in nepokoj. Tako se godi nam koroškim Slovencem, ki nam pošiljajo trdo nemške učitelje! Za šole moramo toliko plačevati, in zdaj se vganjajo v šolah take norčije, da postavijo šolarja za učenika! Bog pomagaj!

**Iz Pliberka.** (O podpori za časnik „Gemeindeblatt“.) Tudi tukaj smo se čudili, ko smo brali, da je deželni zbor dovolil 240 gld. podpore in vredniško izbo za časnik „Gemeindeblatt“. Ne čudili bi se, ko bi list še le zdaj izhajati začel; kajti vsak začetek je težek, pravi pregovor. List pa izhaja že 12 let. Ako je dober, se je v tem času lahko že toliko ukoreninil, da bi ga zamogli vzdržavati naročniki. Ta list berejo župani in občinski svetovalci, krajni šolski svetovalci, duhovniki, učitelji in tudi drugi. Občin je na Koroškem 213, šol 344, tedaj krajnih šolskih svetov gotovo kakih 300. To bi dalo 500 naročnikov brez duhovnikov, učiteljev in drugih. Vsega zamore list imeti 600 do 700 naročnikov. Po 2 gld. vrže to 1200 do 1400 gld., in s tem denarjem se že pokrijejo vsi njegovi stroški.

Če pa časnik vender še ne more izhajati, naj se obrne do „razpoložnega zaklada“ (dispositions-fond), ktereга ima dunajska vlada nalašč za časnike. Dežela pa nema denarja, da bi podpirala časnike!

Tudi ne moremo razumeti, zakaj bi list, ki izhaja na 14 dni, potreboval posebno uredniško izbo. Eno mizo, en stol pa en uredniški koš ima menda vrednik vender sam! Dragi prostori v deželni hiši pa naj se dajo v najem, da bojo kaj nesli. Nisem še slišal, da bi kaka dežela podpirala kak časnik iz deželnega zaklada.

**Iz Ljubljane.** (Posvetovanje zavolj slovenskih posojilnic.) V Ljubljani se je zbralo zadnji mesec več veljavnih mož krajskih, štajerskih in koroških, da bi se posvetovali, v katerih krajih naj bi se še napravile posojilnice. Dolgo so se pogovarjali, slednjič pa sklenili, naj se napravi v vsakem sodnijskem okraju po ena posojilnica. Na Kranjskem je še malo posojilnic. Posebno potrebne bi bile na Dolenjskem; tam hudo denarja manjka, in še najboljši in najpoštenjši kmet ga ne dobi z lepa. Tudi na Notranjskem so taki kraji, kjer je zelo trda za denar. Hudo je pač to, da morajo kmetje v naših časih plačevati vse v denarjih, v prejšnjih časih je bilo bolje, ko je kmet odrinil marsikaj s svojimi pridelki. Sveje

pridelke pa Dolenjci težko spravijo v denar, ker nemajo železnice. Če se napravijo posojilnice, bo kmet vsaj v največji sili dobil pomoč.

Zbrani možje so bili enih misli tudi v tem, da se mora v Ljubljani napraviti mestna hranilnica (šparkasa), da bi ona z denarjem zakladala bolj revne posojilnice. Sedajna kranjska hranilnica namreč tega ne bo storila, ker je v nemškutarskih rokah. Mestni zbor ljubljanski je že davno sklenil, napraviti mestno hranilnico. Čudimo se, da stvar še ni dozorela!

**Iz Šentjurja pri Kranji.** Ker se je bralo v Vašem cenjenem listu „Mir“, kako da so kinčali vseh Svetnikov dan v Celovcu grobove na pokopališču ranjcev, naj tudi jaz nekoliko omenim, in sicer o Ljubljanskem pokopališču, ki sem ga obiskal 1. novembra. Moram pripoznati vernim Ljubljančanom, koliko da se potrudijo v spomin ranjcev okinčati njih gomile. Kajti ni ga pokopališča med Slovenci, kjer bi počivalo toliko narodnih boriteljev in slovenskih pisateljev, kakor ravno na omenjenem pokopališču.

Naj omenim v prvi vrsti očeta in nepozabljivega dr. Bleiveisa, potem Vodnika, Čopa, dr. Costo, Jurčiča in koliko drugih še, ki preživijo čutimo njih zgubo. Vseh teh umrlih gomile so bile prekrasno ozaljšane in razsvetljene, kar dela vso čast narodnim Ljubljančanom.

**Iz Ljubljane.** (Kdo bo deželni šolski nadzornik?) Tako se vsi poprašujemo. Bojimo se tako strastnega moža, kakor bi bil prof. Šuklje; bojimo se kimovca — napolnemškutarja, ki ne bi imel srea za naš narodni napredek; bojimo se odločnega liberalca. Vsi narodni katoliški možje smo prepričani, da šola ne more biti dobra, ako po njej ne veje verski, krščansko-katoliški duh; in prepričani smo, da se šolski namen doseže le na podlagi maternega jezika. Ali se ho vlada ozirala na naše želje? Če pogledamo na nektera druga imenovanja, smo v strahu, da se bo vlada morda več ozirala na želje narodnih nasprotnikov, kakor na želje in potrebe ogromne večine kranjskih prebivalcev. Že to kaže, kako nezdrave so naše razmere, ker si od strani vlade ne upamo nič dobrega pričakovati!

**Iz Krškega.** (Književno naznanilo.) Knjiga „kulturna zgodovina štajerskih Slovencev“ je ravno kar dotiskana in zdaj se veže v prav elegantne platnice. Radi tega moral sem ceno za 20 kr. zvišati. Pa naročniki mi najbolj vstrežejo, ako mi naročnino in poštnino (v skupnem znesku 1 gld. 30 kr.) po nakaznici pošljejo. V Krškem 16. novembra 1884.

J. Lapajne.

**Iz Celja.** (Pregled nekterih slovenskih posojilnic.) Najcenejša, tedaj za kmete najboljše je posojilnica v Št. Jakobu na Koroškem. Ona daje posojila po 5 od sto, Celjska in Ljubljanska po 6, Ljutomerska in Sevnjska po 7, Postojnska po 8 od sto. Kdor hoče denar ukladati, mu je najboljše Ljutomerska posojilnica, ker ona plača (obrestuje) založeni denar po 6 od sto. Št. Jakobska plača po 4, druge po 4½, ali po 5 od sto. Uplačanih deležev ima Št. Jakobka za 60.370 gld., Ljutomerska 17.961, Ljubljanska 10.000, Celjska 9518, Postojnska 6860 gld. Uloženega denarja

pa ima Celjska posojilnica 162.478 gld., Št. Jakobska 83.250 gld., Ljutomerska 99.801 gld., Ljubljanska 44.903 gld., Sevniska 8046 gld., Postojnska 7775 gold. Rezervnega zaklada ima Ljutomerska 8042 gld., Št. Jakobska 6028, Celjska 4878, Ljubljanska 800 gld.

**Od sv. Venceslava** pri Slov. Bistrici. (Zahvala.) Naš č. g. župnik Fr. Petan so prosili slavno družbo sv. Mohora za nekaj bukev za našo šolsko knjižnico, da bi jih prebirali šolarji in se tako naučili kaj lepega za življenje. Slavna družba nam je poslala 25 lepih bukev. Za te se jej lepo zahvalujem v svojem in v imenu šolske mladine.

Ivan Povh, šolski vodja.

**S Krasa.** (Dajte nam dela!) Prebivalstvo na Kranjskem se hitro množi, da že zemlja ne more več preživiti vsih deželanov. Dokaz temu je to, da živi 50.000 Kranjcev po drugih deželah. Zemlja pa se ne dá veliko več zboljšati; samo na ljubljanskem močvirju bi moglo živeti še kakih 10.000 ljudi, ko bi se močvirje vendar enkrat posušilo. Kranjcem tedaj ne kaže družega, ko poprijeti se obrtnije; le pri tej bi zamogli živeti tisti, ki na polji ne najdejo dela. Posebno mi Kraševci bi bili veseli, ko bi se napravila pri nas kaka tovarna na pr. za sukno. V lepih, rodovitnih krajih delati tovarne, ni dobro; ker ljudje potem zanemarjajo poljedelstvo. Naši pusti kraji se bolj priporočajo za tovarne. Tukaj se polju ne bojo jemali delavci, ker je delavnih rok na ostajanje. Delavci so pri nas po ceni, zato mislim, da bi tovarna dobro izhajala. Naj vendar slovenski rodoljubi ne pozabijo na nas! Saj vejo, da smo Kraševci trdni narodnjaki!

**Iz Dunaja.** (Navdušenost liberalcev za šolo.) V nobeno reč niso liberalci tako zaljubljeni, kakor v šolo. Oni namreč mislijo: „Bolj ko bojo ljudje izšolani, menj bodo verovali. Tako bojo duhovniki sčasom prišli ob vso veljavo, in prvo besedo na svetu bojo potem imeli prostozidarji (freimaurerji), kateri se bojo polastili vseh viših služeb, vse oblasti in vsega bogastva tega sveta.“ To upanje liberalcev je pa čisto prazno. Le na pol obtesan človek je liberalen ali brezversk; če se pa bolj in bolj izučí, pride nazadnje vendar do spoznanja, kako je naša vera resnična in potrebna. Vsi popolnoma izučeni možje so teh mislij. Kdor resnice išče z dobrim srcem, jo bo našel po milosti Božji. Mnogo je pa takih, ki te milosti ne zadobijo. Pa tudi ti niso vsi udani podložniki liberalcev. Čedalje bolj se množijo socijalni demokrati, ki so liberalnim bogatinom še najbolj nevarni. Liberalci so tedaj slepi, če mislijo, da bojo s šolami utrdili svoje kraljestvo.

Liberalni šolski fanatizem je le za to dober, da se po nepotrebnem mučijo in trpinčijo ubogi otroci. Že v malih šolah se učijo reči, katerih otroška pamet ne more zapostaviti in prebaviti. En školnik (šolski mož) pravi: „več natoroznanstva!“ drugi: „več zgodovine!“ tretji: „več računstva!“ četrti: „več kemije!“ itd. Ubogim otrokom se kar meša v glavi od tolke učenosti, ktere dostikrat učitelj sam še ni dobro prebavil. Celo glasoviti francozki liberallec Jules Simon, bivši naučni minister, je to spoznal in rekel, da bojo otrokom s takim pretiranjem šolanjem spodkopali zdravje in jasno pamet. Mestni šolski svet v

Parizu je temu pritrdil in sklenil, število šolskih ur v malih šolah znižati od 24 na 20.

Naši liberalci radi posnemajo Francoze tudi v nespametnih rečeh; ali jih bodo zdaj posnemali v tej pametni reči?

## Kaj dela politika.

V delegacijah je govoril tirolski poslanec Greuter proti dvoboju pri vojaki. Vojaški minister je odgovoril, da dvoboja ne more odpraviti.

Češki poslanci so se prijazno pogovarjali z madjarskimi. Časnik „Politika“ poroča, da nič več ne ovira in brani prijateljstva med obema narodoma. Zdaj pač razumemo in vemo, zakaj „Politika“ tako hvali ogersko vlado in tako oestro obsoja Starčeviča! Po drugi strani je pa morda sreča, da se Madjari oklenejo Čehov in Poljakov, ker s tem se nemškimi liberalcem nasproti postavijo. Madjari že vejo, zakaj ne marajo več za nemškoliberalce. V kratkem času je bilo na Nemškem spisanih 40 knjižic zoper Madjare, in vse zato, ker ti ne trpijo v svoji deželi nemškega šulferajna! Mnogi Nemci namreč še zmirom upajo, da bojo potlačili in ponemčili Ogre in Hrvate, ter raztegnili svojo oblast do črnega morja in do Carigrada. Ogrji pa se jim ne bodo podali tako hitro.

Na Hrvaškem so strune močno napete; bati se je, da bojo začele pokati.

Iz slovenskih dežel ni kaj veselega poročati; ne izpolni se Slovincem nijedna želja. — V kratkem se snide spet državni zbor; tam se bo prikazala prilika, da slovenski poslanci razkrijejo svoje misli. — Podpisujejo se prošnje, naj bi državni zbor uravnal že enkrat duhovske plače.

Kako značajni ljudje so „liberalci“ in „naprednjaki“ (fortšritlarji), pokazalo se je na Nemškem. Liberalci so vedno zagovarjali „svobodno kupčijo“ in „svobodno obrtnijo“, ter so se Bizmarku ustavljali, ko je za delavce predložil nekaj olajšav. Ko jim je pa Bizmark zagrozil, da jih bo popolnoma uničil, če se mu ne podajo, ustrašili so se tako, da so brž sklenili, da hočejo Bizmarka podpirati v vseh rečeh. Zadobili so s tem spet njegovo milost; toliko bolj hud pa je bil odslej na „fortšritlerje“, ki so mu še nasprotovali. Vse furije je spustil nad nje, tako da so pri zadnjih volitvah zgubili mnogo sedežev. In glejte, zdaj so se začeli pokoriti tudi „fortšritlerji.“ Že obetajo v svojih listih, da hočejo svoje prejšnje misli o „svobodni kupčiji in denarnem gospodarstvu“ zatajiti in sprijazniti se z delavci in rokodelci. Kakošni možje so to, da svoje misli in nazore spreminjajo po vetru? Ali imajo kaj prepričanja? Čisto nič; kdor je prepričan, da je njegova misel prava, on je ne popusti, če bi mu prav nasprotoval celi svet. Takega prepričanja pa pri liberalcih ni iskati; oni čvekajo danes tako, jutri drugače, — pa vselej imajo prav! Gorjé mu, kdor jim kaj nasproti reče! Ta je precej „sovražnik omike, svobode, napredka itd.“ Sreča je, da jih je svet že spoznal in se že naveličal njihovih fraz!

Pri volitvi predsednika zveznih držav v Ameriki zmagali so demokrati. Voljen je njih kan-

didat Cleveland. Da so republikanci propadli, zakrivali so sami, ker so hoteli voljenega imeti nekoga Blaina, kateri je potuho dajal vsem sleparjem. Katoličani so glasovali z demokrati. Clevelanda hvalijo kot poštenega in pravičnega moža.

## Gospodarske stvari.

### Naše deželno gospodarstvo.

Deželni proračun za leto 1885 nam kaže te le številke:

Deželna matica	potrebuje gld.	ima gld.	jej ostane gld.	jej menjka gld.
Za deželni zbor	6868	—	—	6.868
Za deželne kancelije	47.122	4.442	—	42.680
Za javno varnost (žandarje)	36.634	7.577	—	29.057
Za ceste, vodne stavbe itd.	241.169	64.107	—	177.062
Za šole	346.255	89.871	—	306.284
Za dobrodnele naprave, bolnišnice itd.	152.073	42.773	—	109.300
Za predprego	5093	—	—	5.093
Za obresti od dolga	302	—	—	302
Za obresti od posojil	10	44.225	44.215	—
Za deželna posestva ekvivalentov	2131	2.034	—	97
Za male potrebe	—	10.000	10.000	—
Za posojila	179	250	71	—
na doklade še	1278	5.081	5.081	1.278
	1795	—	—	1.795
	[840.809 220.360  59.367 679.816			

Potrebuje matica tedaj 840.809 gld., ima pa le 220.360 gld., torej jej primanjkuje 620.449 gld., katere morajo deželani plačati z dokladami. 43 od sto se je naložilo deželne doklade na vse cesarske davke, 20 od sto na pivo, vino in mošt, potem 34.086 gld. na meso. Plačujemo tedaj deželnih doklad: od cesarskega davka 43%, od pijače 20%, za zemljišno odvezo 17% in blizo 3% od mesa, 83% deželne doklade. Katera dežela se zamore skušati s Koroško v deželnih dokladah? Če so velika plačila sreča za ljudstvo, potem smo mi Korošci res srečni. Potem ima tudi gosp. deželni glavar dr. Erwein prav, kar je govoril v svojem nastopnem govoru, da nas druge dežele zavidajo za naš deželni zbor. Največ denarja gre za šole. Na Kranjskem je 130.000 ljudi več, kakor na Koroškem, toraj je tudi več otrok. Vender pa potrebuje Kranjska dežela ravno 100.000 gold. menj za šole, kakor mi! Laní nam je menjkalo 554.239 gld., letos pa že 620.449 gld. tedaj za 66.210 gld. smo spet slabše gospodarili.

Da bi se ti ogromni stroški kedaj znižali, dokler vladajo liberalci, na to še misliti ni, Saj smo že rekli, da največ denarja gre za šole in učitelje; liberalci pa v tej reči ne mislijo nikoli nič preurediti. Narobe še le iščejo in premišlujejo, kje bi se dala napraviti kaka nova šola, kje bi se namesto enega nastavili dva ali tri učitelji, koliko bi se nastavilo šolskih nadzornikov, voditeljev itd. Število bolnikov raste tembolj, več ko se ljudstvo prepušča nezmernosti in veseliam. Ljudje, katerim so liberalci vzeli vero, skušajo svojo vest potolažiti s pijačo in hrupnim veseljem. S tem pa le zapravljajo to, kar so podcedovali po svojih stariših; dežela postaja vedno bolj ubožna. Kakor bolnišnice se pa tudi norišnice vedno bolj napolnujejo.

Zato ni misliti, da bi se kedaj znižali stroški za dobrodnele naprave. Potepuhov je čedalje več; zato bo treba zmirom več žandarjev, in povišali se bojo tudi stroški za javno varnost. Le pri šoli, pri deželni upravi in pri cestah bi se dalo kaj prihraniti. Ako bi se namesto 8 letne upeljala 6 letna šola; ali pa poldnevna šola, kjer bi kazalo; ako bi mali otroci hodili popoldne, veči pa dopoldne v šolo, potem bi en sam učitelj lahko učil dva razreda, drugi učitelj bi bil nepotreben. Liberalci pa nočejo nič slišati o teh pametnih navetih. Druge pomoči tedaj ni, ko pri volitvah vreči liberalce in voliti konservativce in Slovence. Če pa tega nočete, pa le plačujte!

Tudi pri deželni upravi bi se dalo marsikaj prihraniti: na Dunaji ni državnega odbora, tudi v Pešti ne; v Zagrebu ni deželnega odbora; tudi po drugih deželah bi se dež. odbor lahko odpravil, ako bi bil ces. namestnik (oziroma deželni predsednik) odgovoren deželnemu zboru. Posebne deželne uradnice bi bile potem nepotrebne in veliko denarja bi se prihranilo.

Tudi stroški za ceste so bili po prejšni postavi veliko nižji, kakor po sedajni. Želeti bi bilo, da bi deželni zbor napravil tako postavo, da naj tisti največ plačujejo za ceste, ki po njih največ vozijo.

Tako gospodarijo liberalci s koroško deželno matico. Ali se vam to dopada? Mi mislimo, da ne!

## Za poduk in kratek čas.

### Oče Jožef, koroški misijonar.

Že v zadnjem listu smo povedali o dveh bratih iz Porač pri Velikovcu, ki sta šla leta 1854 za misijonarja v Ameriko; da je mlajši brat Jur Reš umrl že pred leti, starejši brat Jožef Reš pa letos 12. oktobra. V tem nam je došel iz Novoga Jorka v Ameriki časnik „Katholisches Volksblatt“, ki piše o ranjkem č. g. Jožefu Rešu takole: „Vsi ljudje so spoštovali in ljubili g. Jožefa Reša in mu rekali navadno le „oče Jožef“. Umrl je v 65. letu svoje starosti. Dne 1. avgusta 1844 od mil. g. lavantinskega knezoškofa v mašnika posvečen je nekaj časa služil za kaplana na Koroškem v Avstriji, leta 1854 pa je prišel s svojim bratom v Ameriko. Tadajni nadškof Hughes so gospoda Jožefa poslali za rektorja (župnika) v Obernburg, Sullivan County. Tukaj je vneti duhovnik deloval 25 let z vso gorečnostjo. Iz katoliške občine Obernburg je hodil na misijone v divje kraje. Sozidal je pet cerkev, eno v Obernburgu, drugo v French Settlement, tretjo v Ellenville, četrto v Jeffersonville, in peto v Narrowsburgu. Včasih je peš šel z mešno obleko v rokah po 8 do 10 ur daleč, da je sv. mešo bral v kaki misijonski postaji in delil sv. zakramente. Živel je v taki revščini, da ni mogel rediti konja, niti dekle, ki bi mu postregla. Ker ni imel učitelja, je sam otroke poučeval v branji, pisanji in krščanskem nauku. Njegovo življenje je bilo neutrudljivo delovanje in zatajevanje samega sebe. Na vse strani je delil blagre in dobrote. Težavni poti, post, delo, pomanjkanje, to je bila njegova vsakdajna jed. Ko so opešale njegove te-

lesne moči, prosil je č. g. nadškofa za bolj lahko službo, in dali so ga kot pomočnika č. g. župniku Kesslerju, njegovemu prijatelju. Tudi tukaj si je „oče Jožef“ kmalo pridobil ljubezen vseh faranov. Se krivoverci so ga spoštovali. Oče Jožef je bil zelo učen, ne samo v bogoslovskih vednostih, ampak tudi v zgodovini, zvezdoslovju, naravoslovju itd. Ko so ljudje zvedeli, da je oče Jožef umrl, prišlo jih je na tisoče iz Obernburga in daljnih misijonov, da bi še enkrat videli njegovo milo obličje. Prišli so k pogrebu tudi mil. g. nadškof Corrigan in mnogo drugih duhovnikov. Pogrebne pridige so bile v angleškem in nemškem jeziku; potem so truplo pobožnega gospoda položili v zemljo pri cerkvi pod misijonskim križem. Jokali so se stari in mladi. „Očeta Jožefa“ ljudje v teh krajih ne bojo pozabili nikoli. Naj v miru počiva!“

### Smešničar.

Pri neki hiši so imeli trapa (norea), ktere ga je tesar Andrejček zmirom dražil. Enkrat, ko je Andrejček spal, pa je vzel trap sekuro, mu odsekalo glavo in jo skrilo v slamo. Potem je letel v hišo in rekel: „To se bo Andrejček jezilo, kadar se bo zbudil, pa svoje glave ne bo mogel najti!“

### Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Bival je te dni v Celovcu Rudolf Falb in govoril Celovčanom za drago ustopenino „o skrivnostih prostožidarjev“. Toti Falb je bil nekdanj benediktinec, tam pa je ubežal in odstopil od vere. Pri liberalcih je zato v veliki časti. Kar je povedal o prostožidarjih, ni imena vredno. Če on sam ni prostožidar, potem o njih nič ne vé; če pa je prostožidar, kar je vrjetno, potem ne sme nič povedati. V resnici jih tudi ni izdal, pač pa je stvar podobna nekaki reklamii za prostožidarstvo. — Laškega delavca Sandrija našli so pri Št. Vidu ubitega in oropanega. Kdo bi ga bil umoril, še prav nič ne vejo. — Državno-železniške uradnije so se ustanovile v Glandorfu (pri Št. Vidu), Launsdorfu, Pontablu in Trbižu. Te uradnije, kakor tudi Ljubljanska na Kranjskem in Št. Mihelska, Ljubenska, Hieflavska in Selzhalska na gorenjem Štajerskem podložne so železniškemu vodstvu v Beljaku. — Celovski muzej bo čez zimo zaprt. — V Spodnjih Krčanjah pri Velikovcu je smereka padla na 16 letno deklico in jo ubila. — Pri Svincu se je trileten otrok zgubil v gozdu. Iskali so ga več dni zastonj. Nazadnje so ga našli že mrtvega. Najbrž je umrl od lakote. — Sliši se, da bojo ljubljanski anarhisti sojeni v Celovcu. — Iz Celovca ušel je dohtarski pisar Albin Bric, ker so ga obdolžili goljufije. Prijeli so ga na Dunaji. — Naš g. dež. predsednik se je mudil zadnji čas na Dunaji in v Berlinu. — V Št. Jurji pri Jezeru je pogorel kmet Jörgele. — Lepo novo palačo hoče zidati na velikem trgu v Celovcu gospa Lemisch. — Dne 17. nov. se je po več krajih na Koroškem čutil precej močen potres.

Na Kranjskem. Občini Sinji vrh so svitli cesar podarili 200 gld. za šolo. — Nabor denarja za „narodni dom“ gre le počasi naprej. Ko bi dal

vsak Slovenec le 10 kr., imeli bi kmalo 100.000 gld. Ljudstvo je vendar še premalo zbudeno. — V gnojnici utopil se je neki šnopsar v Radolici. — Novo knjigo o kmečkih zadevah je spisal dr. Jože Vošnjak. — Posojilnico snujejo v Krškem.

\* (Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih julij, avgust in september t. l. 23.269 novih zavarovanj za 27.181.357 gld. 49 kr., kapitala ter je zato prejela 524.109 gld. kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh mesecih 168.448 gld. 92 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 2.528.805 gld. 46 kr.. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 280.767 gld. 14 kr. Gasilne brizgalnice dobilo je sedem občin. — Od 1. januarja do 30. septembra t. l. bilo je sklenjenih 54.367 novih zavarovanj za 58.814.692 gld. ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.415.965 gld. 36 kr., izplačalo pa za škode 424.383 gld. 58 kr. — Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca septembra 1884 že 1201 členov, ki so skupno zavarovali 165.578 gld. 07 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 646.670 gld. 54 kr. ulog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno hitro množi, kajti koncem septembra t. j. imel je že 46.219 gld. 57 kr. premoženja.

Na Štajerskem. Hranilnica v Gradcu je znižala obresti. Njeni dolžniki bojo vsako leto 80.000 gld. menj plačevali. Prvi je to misel sprožil slovenski poslanec Miha Vošnjak. — V Mariboru je znorel neki dimnikar, in spravili so ga v bolnišnišnico. Tam pa je skočil iz okna na ulico. Ko so ga vjeli in nazaj pripeljali, se je obesil. — V Višnji vesi pri Vojniku so otroci zažgali. Pogorel je en kozolec. — Umrl so č. g. Juvančič, kanonik, zlatomešnik in dekan pri Novi cerkvi. K pogrebu je prišlo 30 duhovnikov in silno mnogo ljudstva. — V Mariboru je 43 bogoslovcev (takih, ki na duhovsko študirajo). V Celovcu jih ni toliko. — V Šetalskej okolici se dobi polovnjak vina za 17 do 20 gld. — V Celjski okolici hočejo šulferajnarji zidati nemško šolo.

Na Primorskem. Iz Krasa se piše „Edinosti“, da je med ljudstvom čedalje hujša revščina, vendar se ljudem nakladajo vedno težja bremena, posebno pa drage šole. Vse želi, naj bi se upeljal poludnevni poduk. — Iz Trsta se poroča mnogo tatvin, preteпов in pobojev. — Deske (dile) ubile so v Trstu delavca Harika. — V Gorici se je ustrelil neki oficir. — V Trstu hudo mrjejo za osepnicami (kozami). — V Trst je prišel dalmatinski mesar Poduje, ki prodaja meso ceneje, kakor tržaški mesarji. Zato vse k njemu leti, in mesarji so tako jezni na njega, da ga hočejo ubiti. Že dvakrat jim je komaj ušel. — V Gorici pred okrožno sodnijo sta bila tožena dva Laha, da sta hotela na dan slovenske slavnosti napraviti pretep ter Slovence napasti z vpitjem in pestmi. Okrožna sodnija je spoznala oba za nekriva, državni pravdnik pa se je pritožil zoper to razsodbo. Natančneje poročilo o tej obravnavi se bere v goriški „Soči.“

Druga avstrijske dežele. Dunajskega nadškofa Ganglbauerja so sv. oče postavili za kardinala. — Lepa slavnost je bila v Zagrebu, ko se je odprla „galerija slik“, t. j. cela vrsta lepih malarij, ktere so večidel nakupili sloveči Diakovarski

škof Strossmayer, Hrvatje so svojega škofa-dobrotnika v Zagrebu sprejeli z veliko častjo. Tudi nekaj Slovencev iz Ljubljane je šlo k tej slavnosti v Zagreb. — V Brnu zidajo češko gledališče. — V Tešinu je neki narednik (feldwebel) trikrat strelil na svojega polkovnika (obrsta), pa ga zadel le v prst. Potem je vstrelil samega sebe. — Nove poštne marke dobimo z novim letom. — V Velehradu bojo napravili lesene hiše, v katerih bo vsaki dan lahko prenočilo 30.000 romarjev.

Tuje dežele. V Parizu, glavnem mestu francozkem, razsaja kolera. — V Sibiriji so pridelati letos 920 centov zlata. Kovali bodo iz njega zlate rublje. — Na Angležkem stojijo trije mornarji pred sodnijo, ker so ubili in pojedli mornarskega fanta Pirkerja. Barka se je namreč zdrobila in ti trije s fantom so se rešili v čoln. Dvajset dni so se vozili na čolnu po morji brez jedi in pijače. Bili so že tako lačni, da so se zmenili in fanta ubili, njegovo meso pa pojedli. Pozneje so bili rešeni. Zvedelo se je pa, kaj so storili. Sodnija zdaj ne ve, kaj bi storila z njimi. Oni pravijo, da bi bili vsi umrli od lakote, ako ne bi bili pojedli fanta. Fant pa je bil od lakote tudi že tako slab, da bi bil v par dneh sam umrl. — V Petrogradu je umrl bogatin Aleksander Stieglitz. Zapustil je okoli 200 milijonov v našem denarju, pa — nič otrok! —

Drobtince. Dvakrat obešen bo morda morilec Bogard v Ameriki. Rabelj ga je namreč v Lonoke, država Arkanzas, menda prav slabo obesil. Ko je Bogard visel 40 minut, rekli so pričujoči zdravniki, da je mrtev. Tam pa je navada, da smejo žlahtniki truplo obešenega vzeti in domu nesti. To so storili tudi Bogardovi žlahtniki. Ko so se pa en čas vozili, zaslišal je Bogardov oče neko ihtenje iz rjuh, kamor so bili truplo zavili. Vlili so mu nekaj žganja v grlo, in čez eno uro je obešeni odprl oči. Še tisti dan je toliko okrevaval, da je začel hoditi. Ko je Rabelj to zvedel, poslal je briče po Bogarda, da bi ga vnovič vjeli. Bogard pa se je skrtil. Njegovi žlahtniki pa se zdaj pravdajo, ali se sme človek dvakrat obesiti ali ne? Nekteri mislijo, da bojo žlahtniki zmagali. Kajti zdravniki so rekli in podpisali, da je Bogard mrtev; in če bi prav kdo rekel, da je Bogarda živega videl, moralo bi se vendar zapriseženim zdravnikom več vrjeti, kakor njemu. Ja, če bi Bogard sam prišel in rekel „jes sem živ“, se mu vendar ne more toliko verjeti, kakor zapriseženim zvedencem. Kdor je tako hudoben, da ljudi mori, se tudi lahko zlaže, in takemu ni dosti verjeti.

\* Mesto Šikago v Ameriki ima 610.325 prebivalcev, med njimi le 143.000 rojenih Amerikancev; drugi so priseljenci. In sicer je 209.631 Nemcev, 114.000 Ircev, 29.500 Poljakov, 28.300 Čehov, 23.800 Švedov, 28.300 Norvežanov, 20.000 Angležev.

\* Na Češkem je 10.000 klatežev in 4000 takih ljudi, ki živijo od tatvine.

\* Komisije, ki nabirajo novince za vojake, izračunile so te-le številke: Izmed 1000 poklicanih jih je bilo visoke postave ali „velikih“ ljudi: med Čehi 243, med Jugoslovani 228, med Nemci 187, med Slovaki 124, med Rumunci 118, med Rusini 114, med Poljaki 109, med Madjari 103. Premajhnih pa so našli na vsakih 1000 med

Čehi 53, med Jugoslovani 78, med Nemci 88, med Madjari 158, med Rusini 169, med Rumunci 167, med Slovaki 179, med Poljaki 277. Tedaj so Čehi in Jugoslovani (Dalmatinci, Hrvatje in Slovenci) v Avstriji največi ljudje, Poljaki in Madjari pa najmanjši. Največ za vojaštvo sposobnih jih je pa med Madjari in najmenj med Rumunci. Največ „preslabih“ je med Poljaki in Rumunci, najmenj med Nemci.

\* Številko gledališč (teatrov). Na Laškem, v deželi lepih umetnosti, je 348 gledališč, na Francozkem 337, na Nemškem 194, na Španskem 160, na Angležkem 150, v Avstriji 142, na Ruskem 44, v Belgiji 36, v Holandiji 31, v Švici 20, v Srbiji 6, na Turškem 4, na Grškem 4.

\* Čudna pravda se je začela v Požunu na Ogerskem. Neki gospod je prišel v loterijo in stavil na 3 številke en goldinar. Ko je pa plačati hotel, zapazi, da nema denarja pri sebi. Zato je dal loterijski listek (reskonto) loteristu v roke in rekel: „Spravite listek do popoldne, da pridem in ga rešim.“ Gospoda z goldinarjem pa ni bilo celi dan več nazaj. Zvečer je prišel v loterijo neki dimnikar in je hotel staviti. Loterist mu reče: „za stavo je že prepozno, pa to reskonto lahko kupite, ki ga je stavil neki gospod, pa ga ni plačal“. Dimnikar je reskonto kupil. Drugi dan so prišle vse tri številke. Dimnikar je zadel 4800 gld. Zdaj se je pa oglasil tisti gospod, ki ga prej ni bilo z goldinarjem. On pravi, da loterist ni imel pravice, njegovega listka prodajati. Dimnikar pa po pravici trdi, da bi se tisti gospod ne bil več oglasil, ko bi ne bil nič zadel. Zdaj se je začela pravda.

\* Številko avstrijskih ognjegasecev. Da pri občenem napredku dandanes tudi armada avstrijskih ognjegasecev napreduje, jasno pričajo naslednje številke. Prostovoljnih gasilnih društev imajo

v Češkej	900 društev z	48.000 člani
„ Dolnj Avstrijskej	573	23.697
„ Moravskej	302	17.200
„ Gorn. Avstrijskej	124	9.000
„ Štajerskej	150	8.020
„ Tirolskej in		
„ Predarelskej	137	7.300
„ Galiciji	135	5.500
„ Šleziji	63	4.257
„ Koroškej	92	3.706
„ Solnograškej	31	2.427
„ Kranjskej	21	1.398
„ Bukovinini	12	600
in v Istri	5	217

vkup 2545 društev z 131.322 člani

To je lepa armada! Ako je vsa pokorna nemškoliberalcem in prostozidarjem, potem ni dobro!

\* Predrznost tatov) v Trstu je že res od sile. Ker jim policija na suhem precej dobro na prste gleda, jeli so si iskati „zaslužka“ na morji. Nedavno sta se dva taka iz rodovine dolgorokov polastila praznega čolna in sta se z njim ob Josipinskem nasipu vozila, kjer sta zapazila kup naloženih vreč z rozinami. Ni bilo ravno dolgo, ko sta že tri v čolnič spravila in ravno odriniti mislila, kar k njima v čolnič Lloydov čuvaj plane in ju hoče prijeti. Lopova vidoč, da je ni rešitve,

vržeta čuvaja v morje in hočeta s plenom uteči. Hrup pa je bil že preveč ljudi semkaj privabil in tako lopovoma ni družega kazalo, nego v morje poskakati in se tako v temi rešiti. Čuvaja so iz vode potegnili še živega, tatova sta jo odnesla.

\* **Bučele rešiteljice življenja.** V ogerskeji vasi Bogda so nedavno vaški fantje ponoči pili v krčmi Jone Zimmer, in ker se je bližalo že polnoči, razsajajoča družba pa še ni hotela krčme zapustiti, izrekel je krčmar, da ne dá več ni vina ni žganja. Na to izjavo so fantje krčmo zapustili, ko pa so bili že zunaj, premislili so se, vrnili in zahtevali, naj jim krčmar odpre. Ker se se je pa ta branil, začeli so razbijati na vrata ter pretili, da umoré njega in njegove ljudi. Krčmar se je res bal, da pijani in razsrjeni razsajaleci pretenja ne izvršé, zato je mislil na brambo. Šel je skoz zadnja vrata na dvor; prinesel panj bučel ter jih vrgel skoz hišno okno mej rozsajalec; bučele prestrašene in razdražene, vsujejo se na fante ter jih v beg zapodé. Od bolečin tuleči fantje se razpršé na vse strani in več njih so bučele tako opikale, da ležé nevarno bolni in da vsled tega vsa ta zadeva pride pred sodnijo.

\* **Prodani samostan.** Ne samo na Francoskem, tudi v Avstriji se vničujejo samostani. Kakor poroča „Čech“ je na Moravskem v Lipniku samostan oo. Piaristov, kterega je pred 250 leti ustanovil kardinal knez Dietrichstein. Sedanja posestnica Lipniškega gradú kneginja Hatzfeld je pa prodala samostan in prisilila zadnjega piarista, da je zapustil dosedanje svoje domovje. Oče Ahacij je zapustil Lipnik. Da bi pa pošteni meščanje pokazali svojo ljubezen do njega in celega reda, so pa priredili slavnostni sprevid z godbo, kterega se je vdeležil mestni zbor, šolska mladina in razna društva.

\* **Naročite si „Hrvatsko Vilo.“** Najlepši ilustrirani, južno slovanski beletristični list je gotovo „Hrvatska Vila“, ki že 3 leta izhaja v Zagrebu ima prekrasne slike, pa tudi vsakovrstnega lepega berila; pisana je v lepej, lahko umljivej hrvaščini, mnogokrat obravnava tudi slovenske literarne zadeve in se sploh kaj rada peča s Slovenci. — V nobenej čitalnici ne bi se smel ta list pogrešati, pa tudi v imovitih slovenskih rodbinah ne. „Hrvatska Vila“ izhaja vsak teden in stane na leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. Poedini broji 25 krajcarjev. Naroča se pri upravnistvu (tiskarna C. Albrecht) v Zagrebu.

**Hiša v Celovcu** v lepih ulicah, vredna 3600 gold., ki ima na leto 280 gld. čistega dohodka, je na prodaj. Več se izvé pri vrednistvu „Mira“.

**Orglarsko službo** išče neoženjen mož, ki zna slovensko in nemško. On ima dobro priporočilo. Več se izvé pri županiji v Cirknem na Primorskem.

**Službo** cerkovnika in organista išče mož, ki je to službo opravljal že več let. Zna slovensko in nemško. Dopisi na vrednistvo „Mira“.

**Zvonove** lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdaj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, kterega z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

**Jožef Mišic** puškar v Borovljah (Ferlach, Kärnten) Naznanja vsem lovcem in strelcem po Slovenskem, da izdeluje in prodaja vsakovrstne puške, vse dobro preskušene, po nizkih cenah.

#### Loterijske srečke

od 15. novembra.

Gradec	1	59	5	65	10
Dunaj	40	7	83	64	9

#### Tržna cena

v Celovcu.

Na birne se plača v Celovcu pšenica po 5 gld. 50 kr. rž 4 gld. 80 kr., ječmen 4 gld. oves 2 gld. 25 kr., ajda 3 gld. 10 kr., turšica 2 gld. 95 kr., krompir 1 gld. fižol 5 gld. 50 kr. Na hektolitre pa pšenica 6 gld. 90 kr., rž 6 gld. ječmen 5 gld. oves 2 gld. 75 kr., ajda 3 gld. 75 kr., krompir 1 gld. 30 kr. Žakelj repe velja 3 gld. Goveje meso je 56—64, telečje 68, svinjsko 62 do 68 kr. kilo. Masla kilogr. velja 1 gld. puter ravno toliko, špeh 62—80, mast 72—84, jajce 5 kr. 100 k. sena 1 gld. 64 kr. do 2 gld. 60 kr., slama 1 gld. 30 kr. do 1 gld. 65. kr. Drva 90 kr. do 1 gld. 25 kr. kvadratni meter.

#### Živinski sejmi na Koroškem meseca decembra.

1. dec. v Št. Andražu; v Šmarjeti pri Reichenau in v Strassburgu; 9. v Velikoveu in v Dobrijah pri Millstattu; 15. v Dvecerkvah (Zweikirchen); 17. v Millstattu; 27. v Svincu, v Brezah (Fresach) pri Paternijanu, v Labudu (Lavamünd) in v Steinfeldu pri Greifenburgu.

#### V tretjič pridejo na dražbo:

29. nov. Walkova bajta v Hüttenbergu, cenjena 235 gld., pri okr. sod. v Svincu.

1. dec. Wasenmeisterova kmetija v Andersdorfu, pri okr. sod. v Št. Pavlu.

2. dec. Arnoldova kmetija v Gonici (Gönitz, obč. Granica); pri okr. sod. v Št. Pavlu.

9. dec. Ulzova kmetija v Eisdorfu, pri okr. sodniji v Št. Pavlu.